તિતસ પાઉલનો ગ્રીક શિષ્ય

ફાધર વર્ગીસ પોલ

તિતસ પ્રત્યેના પોતાના પત્રમાં પાઉલ એમને સમાન ધર્મશ્રદ્ધા ને નામે મારા સાચા પુત્ર તિતિસકહે છે. (તિતસ ૧, ૧). ગલાતિયાના ધર્મસંઘ પરના પોતાના પત્રમાં પાઉલ તિતસ વિશે કહે છે કે, મારો સાથી તિતસ બિનયહૂદી હતો તેમ છતાં તેને સુદ્ધાં કોઈએ સુન્નત કરાવવાની ફરજ પાડી નહોતી(ગલાતિયા ૨, ૩).

પોતાના પત્રોમાં પાઉલે ઘણી વાર તિતસનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. કરિંથના ધર્મસંઘ પરના બીજા પત્રમાં પાઉલે તિતસનો નવ વાર ઉલ્લેખ કર્યો છે. આ બધા ઉલ્લેખોથી આપણને લાગે છે કે તિતસના ધર્મપલટો માટે પાઉલ નિમિત્તરૂપ બન્યા હશે. પાઉલે તિતસને ધર્મશિક્ષણ આપ્યું હશે. તિતસ ધર્મશ્રદ્ધામાં પાઉલના શિષ્ય □ ને સહકાર્યકર બની રહ્યા છે. ધર્મશ્રદ્ધામાં પાઉલ □ ને તિતસ વચ્ચે પિતા-પુત્રના સંબંધ કરતાં વધારે તેઓ નિકટના મિત્રો □ ને સાથીદારો હતા, એમ લાગે છે.

ગલાતિયાના ધર્મસંઘ પરના પત્રમાં પાઉલના પોતાના સાથીદારો બાર્નાબાસ □ ને તિતસને લઈને અંત્યોખથી યરુશાલેમ ગયાની વાત કરે છે. ઈસુમાં શ્રદ્ધા રાખનાર બધા □ નુયાયીઓ સુન્નત વગર પણ ઈસુના ખરા શિષ્યો છે, એ વાતના પુરાવારૂપે પાઉલ સુન્નત કર્યા વગરના બિનયહૂદી તિતસને પોતાની સાથે યરુશાલેમ લઈ ગયા હતા. પાઉલ લખે છે, પછી ચૌદ વરસ બાદ, હું બાર્નાબાસ સાથે ફરી યરુશાલેમ ગયો □ ને તિતસને પણ સાથે લઈ ગયો. ઈશ્વરની પ્રત્યક્ષ પ્રેરણા □ નુસાર હું ગયો હતો, □ ને બિનયહૂદીઓમાં હું જે શુભસંદેશની ઘોષણા કરું છું તે મેં □ ધિકારીઓ આગળ ખાનગીરમાં રજૂ કર્યો, કે જેથી હું જે દોડધામ કરી ચૂક્યો હતો □ ને કરી રહ્યો છું, તે નકામી ન જાય. પણ મારો સાથી તિતસ બિનયહૂદી હતો તેમ છતાં તેને સુધ્ધાં કોઈએ સુન્નત કરાવવાની ફરજ પાડી નહોતી(ગલાતિયા ૨, ૧-૩).

પાઉલના પ્રતિનિધિ તરીકે તિતસ ઘણીવાર કરિંથ દલમસિયા (હાલનું યુગોસ્લાવિયા) □ ને ક્રેત ગયા છે. જ્યારે કરિંથના ધર્મસંઘ પરનો પોતાનો પ્રથમ પત્ર તથા તિમોથીનું કરિંથ ખાતેનું મિશન □ ને ખુદ પાઉલની મુલાકાતથી ઈચ્છિત ફળ ન મળ્યું ત્યારે પાઉલ કરંથના ધર્મસંઘ માટેના એક પત્ર સાથે તિતસને મોકલેલ છે. કરિંથના ધર્મસંઘમાંથી ઈચ્છિત ફળ મેળવવા માટે પાળ ખૂબ આતુર છે. એટલે જ્યારે તિતસ સારા સમાચાર લાવ્યા કે કરિંથના લોકો સુધારાના પંથે છે □ ને □ નિષ્ટો □ ને □ ત્યાચારો છોડી દીધા છે ત્યારે પાઉલ ખૂબ ખુશ થયા હતા. પાઉલ લખે છે, પણ દીનોને દિલાસો દેનાર ઈશ્વરે તિતસને મોકલીને એમને દિલાસો આપ્યો છે. કેવળ તિતસ આવ્યો એટલાથી જ નહિ. પણ તમારા તરફથી એને જે પ્રોત્સાહન મળ્યું તેથી □ મને પ્રોત્સાહન મળ્યું છે. તેણે મને તમારી ઉત્કંઠાની, તમારા પશ્ચાત્તાપની □ ને મારા વિશેની તમારી ધગશની વાત

કરી છે. □ ને તેથી મને ઘણો આનંદ થયો છે(૨ કરિંથ ૭, ૬-૭).

એ જ પત્રમાં તિતસને પાઉલ ‘મારા સાથીદાર’ □ ને ‘સહકાર્યકર’ કહીને ઓળખાવે છે □ ને લખે છે, આભાર ઈશ્વરનો કે તિતસના હૃદયમાં તેણે તમારે માટે □ મારા જેટલી જ લાગણી જગાડી છે! તેણે તમારી વિનંતીને વધાવી લીધી, એટલું જ નહિ, પણ તેના મનમાં એટલી ઉત્કંઠા હતી કે તે પોતાની ઈચ્છાથી તમારી પાસે આવી રહ્યો છે. □ ને તેની સાથે □ મે એવા એક ધર્મબંધુને મોકલી રહ્યા છીએ કે જેની શુભસંદેશની સેવાની બધા ધર્મસંઘો પ્રશંસા કરે છે. એટલું જ નહિ, ધર્મસંઘોએ □ મારા દયાકાર્યમાં એને પ્રવાસથી પણ નીમ્યો, □ મે આ કામ એટલા માટે કરીએ છીએ કે, તિતસની શુભસંદેશની સેવાઓની બધા ધર્મસંઘો પ્રસંશા કરે છે.

તિતસ પરનો પાઉલનો પત્ર બતાવે છે કે પાઉલ એમના કેદખાનામાંથી પ્રથમવાર મુક્ત થયા પછી પાઉલ □ ને તિતસ સાથે ક્રેત ટાપુના ધર્મબંધુઓ વચ્ચે ટૂંકા સમય માટે કામ કર્યું હતું. ત્યાર પછી ક્રેત ટાપુના ધર્મસંઘની જવાબદારી તિતસને સોંપવામાં આવી હતા. ક્રેત મેડિટરેનિયન સમુદ્રનો સૌથી મોટો ટાપુ છે.

તિતસ પરના પત્રમાં પાઉલની શિખામણ સ્પષ્ટ છે. એક, તિતસને ક્રેતના ધર્મસંઘ □ ને એને લગતી બધી બાબતોની વ્યવસ્થા સંભાળવાની છે. બે, ક્રેતના દરેક શહેરમાં ધર્માધિકારીઓની દીક્ષા આપીને નિમણૂંક કરવાની છે. ત્રણ, નકામી ચર્ચાવિચારણામાં સમયનો વ્યય કરવાને બદલે ધર્મસંઘને સદાચારનો ઉપદેશ આપવા સાથે સૌને સત્કર્મોમાં મંડયા રહેવાનો ઉપદેશ પણ આપવાનો છે □ ને છેલ્લે તિતસે એ પણ જોવું જોઈએ કે સત્તાવાળાઓ □ ને ઉપરીઓને યોગ્ય આદરમાન આપવામાં આવે છે.

ઈતિહાસકાર એઉસેબિયૂસના જણાવ્યા મુજબ તિતસ ક્રેતના પ્રથમ ધર્માધ્યક્ષ બન્યા હતા. પારંપરિક માન્યતા બતાવે છે કે તિતસ એક 93 વય સુધી ક્રેતમાં રહ્યા હતા □ ને ત્યાં જ તેઓ મૃત્યુ પામ્યાં હતાં. લેટિન ઉપાસનાવિધિ મુજબ દર વર્ષે ફેબ્રુઆરીની ૬ તારીખે તિતસનો તહેવાર મનાવવામાં આવે છે.